សនកពតមានសពថាវាកសាង

ថ្នាំវ៉ាក់សាំងជំងឺរាគដោយសារមេរោគរ៉ូតា៖

តើលោកអ្នកត្រូវដឹងអ្វីខ្លះ

Many Vaccine Information Statements are available in Khmer and other languages. See www.immunize.org/vis

សេចក្តីថ្លែងការណ៍នៃព័ត៌មានអំពីថ្នាំវ៉ាក់សាំងជាច្រើនគឺ អាចរកបានជាភាសាខ្មែរ និងភាសាផ្សេងទៀត។ ចូលមើល www.immunize.org/vis

1. ហេតុអ្វីត្រូវចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង?

ថ្នាំវ៉ាក់សាំងមេរោគរ៉ូតា អាចបង្ការ **ជំងឺដែលបណ្តាលមកពីមេរោគរ៉ូតា។**

មេរោគរ៉ូតាជាទូទៅបណ្តាលឱ្យរាគរូសទឹកធ្ងន់ធ្ងរ ដែលភាគច្រើនកើតលើ ទារក និងកុមារតូចៗ។ ក្អួត និងគ្រុនក្តៅ ក៏កើតឡើងជាទូទៅ ចំពោះកុមារ ដែលមានមេរោគរ៉ូតាផងដែរ។ កុមារអាចខ្វះជាតិទឹក ហើយត្រូវសម្រាកព្យាបាលនៅមន្ទីរពេទ្យ ហើយអាចស្លាប់បាន។

2. ថ្នាំវ៉ាក់សាំងជំងឺរាគដោយសារមេរោគរ៉ូតា

ថ្នាំវ៉ាក់សាំងមេរោគរ៉ូតា បានប្រើប្រាស់ដោយដាក់ដំណក់ក្នុងមាត់របស់ កុមារ។ ទារកគួរទទួលបានវ៉ាក់សាំងមេរោគរ៉ូតា 2 ឬ 3 ដូស អាស្រ័យលើប្រភេទ វ៉ាក់សាំងដែលបានប្រើ។

- ដូសដំបូងត្រូវប្រើសម្រាប់ទារកមានអាយុ មុន 15 សប្តាហ៍។
- ដូសចុងក្រោយត្រូវប្រើសម្រាប់ទារកមានអាយុ 8 ខែ។

ទារកស្ទើរគ្រប់រូប ដែលទទួលថ្នាំវ៉ាក់សាំងជំងឺរាគលើកុមារ នឹងត្រូវបានការពារប្រឆាំងនឹងរោគរាគធ្ងន់ធ្ងរដែលបង្កដោយមេរោគរ៉ូតា។

មេរោគមួយទៀត ហៅថាមេរោគ “porcine circovirus” អាចរកឃើញក្នុងថ្នាំវ៉ាក់សាំងជំងឺរាគដោយសារមេរោគរ៉ូតា (Rotarix)។ មេរោគនេះដែលឆ្លងលើមនុស្សទេ ហើយគេមិនដឹងពីហានិភ័យលើសុវត្ថិភាពឡើយ។

ថ្នាំវ៉ាក់សាំងជំងឺរាគដោយសារមេរោគរ៉ូតា អាចចាក់ក្នុងពេលដំណាលគ្នានឹងថ្នាំវ៉ាក់សាំងដទៃទៀត។

3. និយាយជាមួយអ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់អ្នកដើម្បីស្វែងយល់បន្ថែមទៀត។

ប្រាប់អ្នកផ្តល់វ៉ាក់សាំងរបស់អ្នក ប្រសិនបើបុគ្គលនោះទទួលវ៉ាក់សាំង៖

- មាន **ប្រតិកម្មអាឡែហ្ស៊ី បន្ទាប់ពីការចាក់ វ៉ាក់សាំងមេរោគរ៉ូតាពីមុន**ឬមាន **អាឡែស៊ីធ្ងន់ធ្ងរ និងគំរាមកំហែងដល់អាយុជីវិត**
- មាន **ប្រព័ន្ធការពាររាងកាយចុះខ្សោយ**
- មាន **ជំងឺមិនប្រក្រតីទាក់ទងនឹងប្រព័ន្ធការពាររាងកាយ** (severe combined immunodeficiency (SCID))
- មានប្រភេទនៃការស្ទះពោះវៀនហៅថា “**ក្លូន**”

ក្នុងករណីខ្លះ អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់កូនអ្នកអាចសម្រេចចិត្ត ពន្យារពេលការចាក់វ៉ាក់សាំងមេរោគរ៉ូតារហូតដល់ការណាត់ជួបនាពេល ខាងមុខ។

ទារកដែលមានជំងឺស្រាល ដូចជាជំងឺផ្តាសាយ អាចទទួលថ្នាំបង្ការនេះបាន។ ទារកដែលមានជំងឺធ្ងន់ល្មម ឬធ្ងន់ធ្ងរ គួររង់ចាំ រហូតដល់ពួកគេជាសះស្បើយសិន មុនពេលទទួលថ្នាំវ៉ាក់សាំង មេរោគរ៉ូតា។

អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពកូនរបស់លោកអ្នកអាចផ្តល់ព័ត៌មានបន្ថែមដល់លោកអ្នកបាន។

4. ហានិភ័យកើតប្រតិកម្មថ្នាំវ៉ាក់សាំង

- ខឹងម៉ូម៉ៅ ឬខឹងស្រាលៗ រាគរូសមួយរយៈ ឬក្អួត អាចកើតឡើងបន្ទាប់ពី ចាក់វ៉ាក់សាំងមេរោគរ៉ូតា។”

ជំងឺពោះវៀនលូនចូលគ្នា គឺជាអាការៈស្ទះពោះវៀនធំ ដែលត្រូវព្យាបាលនៅមន្ទីរពេទ្យ ហើយអាចត្រូវធ្វើការវះកាត់។ ជាធម្មតា រោគនេះវាកើតឡើងចំពោះទារកមួយចំនួនជារៀងរាល់ឆ្នាំនៅ សហរដ្ឋអាមេរិក ហើយជាធម្មតាមិនមានហេតុបង្កច្បាស់លាស់។ មានហានិភ័យតិចតួចទាក់ទងនឹងជំងឺក្លូនបន្ទាប់ពីការចាក់វ៉ាក់សាំងមេរោគ រ៉ូតា ជាធម្មតាក្នុងរយៈពេលមួយសប្តាហ៍បន្ទាប់ពីការចាក់វ៉ាក់សាំង លើកទីមួយ ឬទីពីរ។ ហានិភ័យបន្ថែម ត្រូវបានប៉ានប្រមាណថា មានចំពោះទារកអាមេរិកប្រហែល 1 នាក់ ក្នុងចំណោម 20,000 នាក់ ទៅ 1 នាក់ ក្នុងចំណោម 100,000 នាក់ ដែលទទួលថ្នាំវ៉ាក់សាំងជំងឺរាគដោយសារមេរោគរ៉ូតា។ អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នកអាចផ្តល់ព័ត៌មានបន្ថែមដល់លោកអ្នកបាន។

ដូចថ្នាំផ្សេងទៀតដែរ ថ្នាំវ៉ាក់សាំងកម្រនឹងបង្កប្រតិកម្មអាលែហ្ស៊ីធ្ងន់ធ្ងរ បួសធ្ងន់ធ្ងរផ្សេង ឬធ្វើឲ្យស្លាប់បាត់បង់ជីវិតណាស់។

U.S. Department of Health and Human Services
Centers for Disease Control and Prevention

5. ចុះបើមានបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរ?

ចំពោះជំងឺពោះវៀនលូនចូលគ្នា, សូមរកសញ្ញាបង្ហាញពីការឈឺពោះ ជាមួយនឹងការស្រែកយំខ្លាំងៗ។ នៅពេលដំបូង អាការៈទាំងនេះអាចបង្កើតមានរយៈពេលតែប៉ុន្មាននាទី ហើយកើតឡើង និងបាត់ទៅវិញច្រើនដង ក្នុងរយៈពេលមួយម៉ោងៗ។ ទារកអាចទាញជើងរបស់ខ្លួនឡើងលើដើមទ្រូងៗ។ ទារករបស់លោកអ្នកក៏អាចក្អួតច្រើនដង ហើយមានឈាមក្នុងលាមក ហើយអាចហាក់បីដូចជាចុះខ្សោយកម្លាំង ឬឆាប់ខឹងៗ។ ជាធម្មតា សញ្ញាទាំងនេះនឹងកើតឡើង ក្នុងអំឡុងសប្តាហ៍ទីមួយ បន្ទាប់ពីដូសថ្នាំវ៉ាក់សាំងជំងឺរាគដោយសារមេរោគរ៉ូតាដូសទីមួយ ឬទីពីរ ប៉ុន្តែ សូមពិនិត្យរកសញ្ញាទាំងនេះ នៅពេលណាក៏ដោយ បន្ទាប់ពីចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំងៗ។ ប្រសិនបើអ្នកគិតថាកូនរបស់អ្នកមានជំងឺក្លូន សូមទាក់ទងអ្នកផ្តល់សេវា ថែទាំសុខភាពភ្លាមៗ។ ប្រសិនបើលោកអ្នកមិនអាចទាក់ទងអ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នកបាន សូមយកទារករបស់លោកអ្នកទៅកាន់មន្ទីរពេទ្យ។ សូមប្រាប់ពួកគេ នៅពេលទារករបស់លោកអ្នកទទួលថ្នាំវ៉ាក់សាំងជំងឺរាគដោយសារមេរោគរ៉ូតា។

ប្រតិកម្មអាលែហ្សីអាចកើតឡើងបន្ទាប់ពីអ្នកទទួលថ្នាំបង្ការចាកចេញពី គ្លីនិក។ ប្រសិនបើអ្នកឃើញសញ្ញានៃប្រតិកម្មអាឡែហ្ស៊ីធ្ងន់ ធ្ងរ (កន្ទួលកហម ហើមមុខ និងបំពង់ក ពិបាកដកដង្ហើម បេះដូងលោតញាប់ វិលមុខ ឬខ្សោយ) សូមទូរស័ព្ទទៅ **9-1-1** ហើយនាំអ្នកជំងឺទៅមន្ទីរពេទ្យដែលនៅជិតបំផុត។

សម្រាប់សញ្ញាផ្សេងទៀតដែលធ្វើឱ្យអ្នកបារម្ភ សូមទូរស័ព្ទទៅអ្នកផ្តល់សេវា ថែទាំសុខភាពរបស់អ្នក។

ប្រតិកម្មទៅប្រព័ន្ធរាយការណ៍ផលអាក្រក់នៃថ្នាំវ៉ាក់សាំងគួរតែត្រូវបានរាយការណ៍ទៅ Vaccine Adverse Event Reporting System (VAERS)។ អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់អ្នកជាធម្មតានឹងដាក់របាយការណ៍នេះ ឬអ្នកអាចធ្វើវាដោយខ្លួនឯងបាន។ សូមចូលទៅគេហទំព័រប្រព័ន្ធរាយការណ៍ផលអាក្រក់នៃថ្នាំវ៉ាក់សាំង (VAERS) www.vaers.hhs.gov ឬទូរស័ព្ទទៅកាន់លេខ **1-800-822-7967**។ *ប្រព័ន្ធរាយការណ៍ផលអាក្រក់នៃថ្នាំ (VAERS) សម្រាប់តែការរាយការណ៍ ប៉ុណ្ណោះ។ បុគ្គលិករបស់ប្រព័ន្ធរាយការណ៍ផលអាក្រក់នៃថ្នាំ (VAERS) មិនផ្តល់ដំបូន្មានអំពីវេជ្ជសាស្ត្រទេ។*

ដើម្បីអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកផ្តល់ការព្យាបាលសុខភាពស្នើសុំនូវព័ត៌មានអំពីការចាក់ថ្នាំបង្ការរោគពេញលក្ខណៈត្រឹមត្រូវ, ការពិនិត្យមើលនៃការចាក់ថ្នាំបង្ការរោគ ហើយនិងការតម្រូវដាក់ពេលវេលា សំរាប់ចាក់ថ្នាំបង្ការរោគនៅអនាគត, ព័ត៌មានអំពីការចាក់បង្ការរោគនឹងផ្ញើទៅមន្ទីរ Michigan Care Improvement Registry ។ បុគ្គលទាំងឡាយមានសិទ្ធិស្នើសុំអោយអ្នកផ្តល់ការព្យាបាលសុខ ភាពមិនអោយបញ្ជូនព័ត៌មានអំពីការចាក់ថ្នាំបង្ការរោគនេះទៅឲ្យកន្លែងទុកសំណុំរឿងបាន។

6. កម្មវិធីជាតិបង់សំណងរបួសដោយសារថ្នាំវ៉ាក់សាំង

National Vaccine Injury Compensation Program (កម្មវិធីជាតិបង់សំណងរបួសដោយសារថ្នាំវ៉ាក់សាំង (VICP)) គឺជាកម្មវិធីរបស់រដ្ឋសហព័ន្ធ ដែលបានបង្កើតឡើងដើម្បីបង់សងអ្នកទាំងឡាយដែលអាចរងរបួសដោយសារតែថ្នាំវ៉ាក់សាំងមួយចំនួន។ ការទាមទារទាក់ទងនឹងរបួស ឬការស្លាប់ដោយសារការ ទទួលថ្នាំបង្ការ មានពេល វេលាកំណត់សម្រាប់ការដាក់ឯកសារ ដែលអាចមានរយៈ ពេលខ្លីត្រឹមពីរឆ្នាំ។ សូមចូលទៅគេហទំព័រកម្មវិធីជាតិបង់សំណងរបួសដោយសារថ្នាំវ៉ាក់សាំង (VICP) www.hrsa.gov/vaccinecompensation ឬទូរស័ព្ទទៅលេខ **1-800-338-2382** ដើម្បីសិក្សាអំពីកម្មវិធីនិងការដាក់ពាក្យទាមទារ។

7. តើខ្ញុំអាចសិក្សាបន្ថែមទៀតដោយរបៀបណា?

- សូមសួរអ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នក។
- សូមទូរស័ព្ទទៅក្រសួងសុខាភិបាលរដ្ឋ ឬនៅមូលដ្ឋានរបស់លោកអ្នក។
- សូមចូលទៅ Food and Drug Administration (គេហទំព័ររដ្ឋបាលអាហារនិងឱសថ (FDA)) ដើម្បីទទួលបានកញ្ចប់សេវាកម្មថ្នាំបង្ការ និងព័ត៌មានបន្ថែម នៅ www.fda.gov/vaccines-blood-biologics/vaccines។
- Centers for Disease Control and Prevention (សូមទាក់ទងមជ្ឈមណ្ឌលទប់ស្កាត់ និងបង្ការជំងឺ (CDC))៖
  - សូមទូរស័ព្ទទៅលេខ **1-800-232-4636** **(1-800-CDC-INFO)** ឬ
  - ចូលមើលគេហទំព័ររបស់ CDC នៅ www.cdc.gov/vaccines។